

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНА ОТ 1900 ГОДИНА

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕАЛПОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА ХСVII, БРОЙ 28

СОФИЯ, 8 - 14 ЮЛИ 1996 г.

ЦЕНА 10,00 лв.

БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ
СВ. СИНОД
№ 686, 12.07.1996 г.
София

ПАТРИАРШЕСКО И СИНОДАЛНО ВЪЗВАНИЕ

към всечестния клир и православните християни
в диоцеза на Българската православна църква

БОГОЛУБИВИ ОТЦИ, БРАТЯ И СЕСТРИ,

През 1871 г. нашите достойни предци – радетели за църковно-народно единство в поробена България, непосредствено след издването на изстрадания султански ферман, с който се обявява самостойността на св. родна Православна църква, свикват Първия църковно-народен събор за организация и устройово на църковния живот, съобразно каноните и постановките на изготвяния и приет от събора Екзархийски устав със свещеноначалник Екзарх.

Както е известно, този исторически събор подготви извода на Родината от бездържавното, разграбданий ватиканска православна мисия и образователна система.

След Освобождението св. на Църква проявява майчински старания за духовно обгрижаване и обединение на цялостния български народ и разпокъсаното Отечество.

През следващите десетилетия Българската православна църква, ръководена от своите родолюбиви архиепископи, свещенство и българи патриоти, с възрожденски дух продължи да влива в сърцето на народа упование, вяра и надежда в неговата бъдещност.

Преди 4 години, за съжаление, под влиянието и на външни сили се създаде достолепният разкол, осъден от всички поместни Православни църкви и Архиепископски събор на Българската православна църква.

Притиснати от хода на времето и изискванията на църковен канон и граждански закон, отречени от предците на Църквата вярващи, отпаднали от църковното единство свиква неканоничен, противцърковен и антинароден събор. Безотговорното събрание дръзна да приеме устав, несъобразен с каноните и традицията на св. Православие. Постановка си нъкнаха синод и псевдо-патриарх – нелегитимния бивш Неврокопски митрополит Писмен. И за да придадат някаква уставност на този абсурден избор, те вписаха за кандидати за патриарх редовните членове на Св. Синод Сливенския митрополит Иоанкиий и Старозагорския митрополит Памфратий, които не са присъствали на събирането, нито са давали съгласие, напротив, енергично протестираха срещу предначертаната манипулация.

По Устав Патриаршески избирателен църковно-народен събор се свиква само когато патриаршеският престол остане. В случая не са налице никакви канонични основания за избор на Св. Синод и Български патриарх. Извършеното от разколниците е абсурдно и позорно явление в многовековната история на Църквата и държавата ни. За съжаление, обществено-отговорни хора със своето присъствие и безотговорни извления на този псевдо-събор доказват неговия антицърковен характер.

Възлюбени в Господа братя и сестри,

С отечески любов и архипасторска загриженост по света на св. ап. Павел ни призоваваме: не ставайте сълични в безплодните дела на тълмичата, напротив, изобличавайте ги (Еф. 5:11). Не се поддавайте на разколническата съблазън и примамките на беззаконие. Да стоим твърдо във вярата, да отстояваме "единството на духа чрез връзките на мира" (Еф. 4:3). Да се държим за истинското Божие слово, според както сме научени, та да бъдем силни и настаиваваме в здравето учение и да изобличаваме ония, които се противят на истината (Тит. 1:9).

В църковнополезните ни дела да се вдъхваваме от светлия пример на достойните радетели през вековете за православна вяра и църковно-народно единство.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВЕТИЯ СИНОД,

† МАКСИМ

ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ

И МИТРОПОЛИТ СОФИЙСКИ

ЧЛЕНОВЕ НА СВ. СИНОД:

- † Ловчански митрополит ГРИГОРИЙ
- † Сливенски митрополит ИОАНКИИЙ
- † Старозагорски митрополит ПАВСКРАТИЙ
- † Пловдивски митрополит АРСЕНИЙ
- † Видински митрополит ДОСМЕТИАН
- † Варненски и Преславски митрополит КИРИЛ
- † Американски и Австралийски митрополит ИСИИФ
- † Западнo- и Средноевропейски митрополит СИМЕОН
- † Митрополит ГЕЛАСИЙ, главен секретар на Св. Синод
- † Велкобърновски митрополит ГРИГОРИЙ
- † Доростолски и Черненски митрополит НЕОФИТ
- † Неврокопски митрополит НАТанаил
- † Врачански митрополит ИГНАТИЙ

Забележка: Настоящото Патриаршеско и синодално възвание да се прочете от църковния общин.

ТЕМА НА БРОЯ: РАЗКОЛЪТ

В ЕДИН ГРАД -
ЕДИН ЕПИСКОП

ИЗКУШЕНИЕТО НА
РАЗКОЛА

ДОГМИТЕ НА ВЯРАТА И
ИКОНАТА

о. Йосиф Мейендорф за
видното и невидимо
единство на Църквата

Кои не устояват?

Леонид Успенски за
княжеството в иконописта

НА СТР. 3

НА СТР. 6

НА СТР. 8

Тронар, гл. I

С кривата на безразумието си устремила ома
си, понеже се издигна над видимите твари;
потърсила си Бога и Твореца на всичко и като Го
намери, с кръщение прне ново рождение; като се
наслаждаваш сега от дървото на живота,
прегледаш навекъ негледна, безчелнама Ома.

IN MEMORIAM

За едно събрание

Въздъленият за политиканстващите и безсъвестни анти-
църковни разкол най-сетне достигна своето дъно. Вестник
и електронни медии гръмнаха – кой с тревога, кой алармо, че
Български вече имала двама патриарси.

Толкова чувства се изкачиха в толкова думи откликна на
празно през тези дни на неволю беззаконие, отредени да пре-
търпи Българската православна църква, че като че ли вече има
както да се каже. Излишно е и да се пише повече в човек би
следвало да замълчи и да се помъни поне сам да запази, доколкото
е възможно, вътрешния си мир.

Но за да не паднем неусетно в грех на безразличие и унин-
ие, без да се предаваме на омраза и гняв, все пак дължим още
да отстояваме позицията.

Ето защо е полезно сега на фона на нечестното събрание от
1 юли т.г. в окупиран храм „Св. Параскева“ да си припомним
що е от църковно гледнищ църковен събор. И да изясним що той
не е.

Църковният събор преди всичко не е партийно събрание (а
прицвет тук не оправдава средствата), нито пресконференция.

Църковният събор не е и свещовно, кактото псевдо демон-
стрираха Писменовите хора. Той не е и отушнич за натрупаните
емоции и капирия на демократи“ в раса.

Църковният събор е истинен образ на събирането на светите
апостоли, сред които е Самият Христос. Църковният събор е
икона на Христовата църква; благодатно повторение на Петдес-
етница, защото над истинския църковен събор невидимо изхожда
Светият Дух.

„Угодио бо на Светаго Духа и нам“ (Деян. 15:28) – това е
волющият принцип на апостолския събор.

На стр. 2

Негово Светейшество Българския патриарх Максим създано българодари на всички, които са го позовали по случай 25-годишнината от избирането му за предстоятел на родната ни Патриаршия и им молитва от Бога здраве и благополучие.

IN MEMORIAM

От стр. 1

Познателите на св. Параскева открили са грубо то и принижи. Те биха могли, ако се принудят за миг към искреност, да кажат: „Угощо бе само и единствено камък“. Защото на всички „дръвоново-народен събор“ не беше нито Църквата, нито народът, а само отцепници от Църквата и политични, мразени богобогатайни хора.

Следва за си припомням след: че Пимен и някои от онези, които му приближиха само допреди няколко години десетилетия наред заучавани и архаичното събрание на БПЦ, засмеха го чуждестранна.

Архиерейски кадри на БПЦ наскоро опресиха силно за това. А доподоби им явно стоило името за изборния престол. Български патриарх Максим, след бащината кончина на Свещенник Кирил. В нощта на обективността има две възможности:

Първата е, че разколническите позиции с десетилетия са онези, които Свещенник Кирил, заедно с Негово Светейшество Българския патриарх Максим, е „делегитимизирал“. Но това би означавало, че досега всъщност не

е имало БПЦ. И би измърляло общината най-малкото и нежелателно към жалото в есежко Православие – към Йерусалимската, Цариградската, Александрийската и другите православни патриаршии и патриаршии, организирани и обявявани съвместно с нашата.

Ала по-голямо общинско вече е всъщност, допусната самозастъпване и срещеностите общности.

Идеята опие, че и самият Пимен, и неговите следовници, се самообявяват за легитимни, защото самите те докорно не са били никое друго, а „чуждо и окуплено от тях БПЦ“!

И след като това е така, то как е възможно самооповестеността им „добор“ сега да е легитимна? И откъде вика бившият досега да бъдат „делегитимизирани“ следовниците си, че не е дават случая но всеки логична става дума за свобода от страна на властолюбивия бивш Неврокопски и настоящ извержен митрополит Пимен и обкръжението му.

Както е ясно, тъй и те са самите тежи довери става по-голямо ясно, че случило се на 1 долин в храма „Св. Параскева“ не може да бъде извършен събор.

Защото ако с, значи има две БПЦ. Ако има две БПЦ, значи има две Български! Или има не Един Бог, а двама!

А ако патриаршески са двама, значи не е Един Христос, наричат Господ и Спасител, а си двама и двама църкви. Ата кой, освен безбожници и еретици, би търпял подобно безумие?

И още ако измърля се обаче, както разтрият разколническият събор, че Българският патриарх Максим досега всъщност не е бил законен патриарх, то не с дилна изключително за да има преексплицитно Православна църква, а не!

Но в Пт. 7:15-16 е казано: „Ето, невестият затвора пазела, носи злоба и реди си злоба. Ров изтри, излага го, защото падна в амота, като изтри.“

Защото за гробовачките с и настоящот IN MEMORIAM.

Александър ВЕЛИЧКОВ

ИЗЯВЛЕНИЕ НА СЛИВЕНСКИЯ МИТРОПОЛИТ ИОАНИКИЙ

През последните два дни средствата за масово осведомяване съобщиха, че разколническата група, откъсваща от бившия митрополит Пимен, на свикания от нея така наречен „дръвоново-народен събор“, е включила в листата си за избиране на „патриарх“ и моето име.

Искям да уведомя православното извъншество от Сливенската епархия и от цялата Българска православна църква, че този акт на разколничестото грубо нарушава лич-

ните ми права и цели да комприметира името ми сред църковните среди и българската обществено-ност.

Църква да заяви, че никой и по никакъв повод не съм давал съгласието си името ми да бъде включено в каквито и да било списъци, изготвени от разколничестите.

Аз, като архиепископ на Българската православна църква, в своето служение всякога стриктно съм се ръководил и ще се ръководя от изискванията на каноните на Вселенската православна църква и Устава на Българската православна църква.

Осъждам разколничестите и всичките им действия и тървяло заставам зад каноничния Свети Синод на Българската православна църква.

↓
Сливенски митрополит ИОАНИКИЙ

05.07.1996 г.
гр. Сливен

П И Ш А Т И И

ДО ВСИЧКИ ГОСПОДА, КОИТО ДОПРИНЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА РАЗКОЛА В БПЦ И ДОВЕДОХА ДО ЦИНИЧНИЯ ИЗБОРНО-НАРОДЕН СЪБОР И БЕЗПРЕЦЕДЕНТИЯ ИЗБОР НА ВТОРИ ПАТРИАРХ

Господа,

4 юли 1996 г. е един от най-честите дни за БПЦ и за целия православен български народ. Тук няма да използвам думата „памет“, а ще използвам думата „поседение“ всички, които с решение, поддръжка и личната си воля участвали в приключенията за развитието на този неблагороден акт на един беззаконен събор. Защото болни амбиции той загърби нещастно на БПЦ и се стигна до печалбата дър за св. ни Църква – неадекватно свикане от група безцерковности хора, на т. нар. IV дръвоново-народен събор, който го издигна за псевдопатриарх на неадекватната БПЦ и българският народ, а на политическия проскрип, който може да бъде обявен за православния български народ.

Най-голямата вината, разбираща се на групата неадекватности, това е Филип Димитров, който тогава беше министър-председател, и нагледничия Христофор Съев, които уликноха неадекватно бивш Неврокопски митрополит Пимен и онези, които се връщаха като разколнически Панкратий и Вранчанин Калиник. Хората от СДС използваха болната амбиция на неосмущаваща през 1971 г. Пимен да стане патриарх и съвсем своето скритото поддръжка поддръжката желанието му да се издигне с цената на предателство към БПЦ и уронване престижа и бред цялото Православие и пред българския народ.

И те, които сега се бият в гърдите, че защитават българския народ и Църквата на си, сториха най-голямото зло на православната ни Църква като станаха основатели на разкола. Те използваха Църквата за политическите си цели, ресторо-

ниха с това желанието и държката възможност и разрешаха на много сектантски групи да влязат в страната ни, за да се чули сега как да се избягат от истината и как да спасят репутацията си, а ще използвам думата „поседение“ всички, които с решение, поддръжка и личната си воля участвали в приключенията за развитието на този неблагороден акт на един беззаконен събор. Защото болни амбиции той загърби нещастно на БПЦ и се стигна до печалбата дър за св. ни Църква – неадекватно свикане от група безцерковности хора, на т. нар. IV дръвоново-народен събор, който го издигна за псевдопатриарх на неадекватната БПЦ и българският народ, а на политическия проскрип, който може да бъде обявен за православния български народ.

Болни грех извърши и гл. прокурор, който трябва да бъде законности в страната ни. Известно това той годе защитата на един беззаконен събор и неадекватен избор, които не представляват вече Църквата на с мълчанието си дело. Не извикаме неговата защита, с която той сега си е измислил правдата си. Той и сега и изживява тези, които погават правдата и рушат единството на Църквата!

И сега, този ни гл. прокурор, след като през пролетта изгави Православния патриарх Максим, че ще го затвори заради „окупацията“ на свещолическата, сега пак, самоодяване и многозначително, се завариха, че ако предателство не признае „избора“ на Пимен за патриарх, цял да семира за това Върховния съд! И той предеше за „събора“, че ще използвам думата „поседение“ всички, които с решение, поддръжка и личната си воля участвали в приключенията за развитието на този неблагороден акт на един беззаконен събор. Защото болни амбиции той загърби нещастно на БПЦ и се стигна до печалбата дър за св. ни Църква – неадекватно свикане от група безцерковности хора, на т. нар. IV дръвоново-народен събор, който го издигна за псевдопатриарх на неадекватната БПЦ и българският народ, а на политическия проскрип, който може да бъде обявен за православния български народ.

Що смятат на св. Православие и в истината и мърдостата, в единството и верата в Алчотия, Санта, Вселенската и Египетската Църква, и в това трябва да бъдат изключително Православна църква, а не!

Защото за гробовачките с и настоящот IN MEMORIAM.

Александър ВЕЛИЧКОВ

Разколата държката възможност на изключително Пимен и неговите прилепители да продължат разколническата си дейност. Иако овестиха за абсурдния си св свикания събор на „патриарх“ един самообявяващ се човек, който водеха за нося тази цялата ни, приличащото на здравствувания патриарх на БПЦ – Негово Светейшество Българския патриарх Максим! Когато жалко, че имахме такива хора, които са дали път от църковност, богословност и мисловност и неизпованата история и свещност на БПЦ през вековете! Дие не говориха тъй, че отец прот. Радоко Пондуров излязо по-късно с мълчанието си за избора на Патриарх Максим в блотото на неадекватности и предаването с преводачески гл. окуп. Аналогично, коланов, който му припадна!

Като заключението във какво, че ако не бяха гревената поддръжка и разколничестата на политичните от СДС и на гл. прокурора, който свади прилепностите си с разколничестите и съсканданията поведоуховност от Рожикини манастир, избора тази страна в разкола, както и безбожното им съзнание на предаването на Духова извращения (Богословски факултет) нимаеше да се стигне до срамни акт на 4 юли 1996 г.!

Затова нима те, всички, които допринесоха за тази греховна и печалба дър за БПЦ, поманете отговорности си пред Бога, сега на обективността и православния български народ, който не заслужава да бъде използван на верата си!

Бог погубава не цялата си! Нена поманя това всички, които създаноха този срам и избор за БПЦ!

10 юли 1996 г.

Ст. ТОДОРОВ
Калевград

ТУКА ТАКИВА РАБОТИ

НЕ МОЖЕ...

Тази ни ковила дама мислеше да дава спала, също и сиен мислеше, когато се разколничестата през храма на Рилски манастир на празника Върховния мошете на св. Иван Рилски. Трябало да искаме гравитационно извън, за да продължат тук БПЦ, жалкото на България, както и друга книга на архим. Серафим и на учителя от Софийската семинария Иван Николов: „Как да стоим в църков“... Как да се готвим за „пречищение“... „Детска школа“ и т.а.

Наистина не помнях (разрешението от учителя, той бе мислил, но беше праволно извадена изчерпана. Ама как другале, ако не тек, хората биха се снабдили с таква книжка! В храма се издигнаха много венци, по ЦП нимаеше. Не се овладяваха, нима жива за каквито погреб, по как кой разкош на приключения на един постеле в манастира му, за дори и в храма, да мислят на негово място! На всеки и пометно, че св. Иван Рилски е възлюб за храна турки и дим месо. Как е възможно кой да се припраща месо? Шом се долука сдържало, мисля и протест. Трябало тук с мислето!

Ватри ГЕОРГИЕВ

Други читатели, Моля се за измислене за нередовното излизане на „Църковен вестник“. Издаването му се затруднява от многократно увеличените цени на вестника, полиграфичните и издателските разходи. Ето защо настоятелно моля за измислене на условията за излизане на „Църковен вестник“.

Принимаме също и покорното предложение от всички, които имат възможност да ни помагат.

От Редакцията на вестника

Протопръвствител Йован МАЙЕНДОРФ

В ЕДИН ГРАД - ЕДИН ЕПИСКОП

Отец Йован Майендорф

Няма друго канонично правило, което църковното Предание да защитава така категорично, както правилото, което забранява съществуването на дублиращи се църковни структури на едно и също място. Териториалното единство на църковната организация изглежда безспорно за оцелите от всички вселенски събори и в отстранено във всички канони, защото църковната дисциплина. Тук ще се опитаме да направим кратък преглед на каноничното законодателство на Църквата в тази област и да разкрием негово богословско и духовно значение.

КАНОНИТЕ

Православната църква още още не е изготвила завършена система на канонично законодателство. Въпреки а дали това въобще е възможно. В Църквата обитават в пълнота цялата Божествена истина и живот и нито една правна система не може да съществува напълно на тази жива и гонимата реалност, която истинският християн търси да посвети само на Истината. В какво отношение са системата истинското значение на нашите канони? Кога се запознаем с тяхното съдържание, установяваме, че те най-често са се гонили в отговор на конкретни ситуации и деформации в църковния живот. За да ги разберем, е необходимо да познаваме конкретните исторически условия, в които те са възникнали. Те се явяват един вид лекарство, дадено от съборите и от църковните отци, за лечение на определена болест в църковния организъм. Това лекарство е плод на вечната и непроменяема природа на Църквата. То е било, и все още е, свидетелство за непроменяема идентичност на Църквата, за нейната вътрешна организация и структура, изградена върху апостолските свидетелства и възраждане с постоянното присъствие

на Св. Дух. Каноните ни показват как да прилагаме непроменяемата и животвореща реалност на изкупителната Божия благодат, която живее в Църквата, към променяемата реалност на човешката история. Съзнателното пренебрегване на църковните канони води до разпадане на църковния живот и накрая до църковна ерес.

За да разберем правилно всеки канон на Църквата, е необходимо първо да го поставим в неговата собствена историческа рамка, а след това да открием този аспект от вечната природа на Църквата, към който съответният канон има отношение. Имайки предвид въпроса, който ни интересува – териториалната структура на Църквата в православното предание, проблемът за различното тълкуване на каноните не съществува, защото съборите постановявали са съвсем ясни.

Наколко Вселенски събора изготвят правила по този въпрос, в историческата ситуация, в която били съставени, не се различава много от съвременната. Правилата, установени от висшата власт на Църквата, бях съвременно с времето на своето Предание и определително може да се твърди със сигурност, че в тяхното съдържание се отразява истинската и непроменяемата природа на Църквата.

Първият вселенски събор, свикан в Никея през 325 г. от император Константин, се занимавал основно с доктрините на арианската ересь. Отделно било внимание на разделенията между християните в резултат на гоненията. Един от спорове за отпадането на новационците, rigoristata секта, която не била съгласна да се дава отпущение на онези християни, които по време на гоненията се отрекли от вярата си, второборичните които не били приемани в общение. Когато Константин осигурил мира на Църквата, много новациони поимка да се върнат в Църквата. Осмилт канон на Никейският събор определил мячката, по която новационистите групи трябва да бъдат присъединени. Тях като въпрос за автисидността на новационистите ръкоположение не бил поставен, на техните епископи било гарантирано епископско достоинство, но само в местата, където нямало изградена православна йерархия. "Но там, където има епископ на Съборната Църква", постановява съборът, "то очевидно е, че епископското достоинство трябва да принадлежи само на епископа от православната църква, а онези, който се е именували епископ от н-на черк, чисти, че има честта на презвитер... Но не бива в един град да има двама епископи." Вероятно новационистият проблем не се решил по-лесно, като се даде на отпадналите епископи ниска почетна титла или пък бъдат преместени на някое свободное

епископско място, а също и ако се запази оплаването до този момент каноните, създавайки по този начин две успоредни, признати помежду си "юрисдикции" на едно и също място. Но съборът решил друго и така потвърдил принципта на териториалното единство на Църквата.

Вторият вселенски събор (Константинопол, 381 г.) в малко по-различен исторически контекст провъзгласил същия принцип, но на ниво областна църковна управа. По това време епископ на Александрийската църква се опитвал да се меси и да извършва ръкоположения в области, които били извън неговата юрисдикция, особено в Константинопол, и в тази връзка вторият канон на събора наредил: "Областите епископи да не прострат властта си над църкви извън пределите на областите си и да не смесват църквите... Без да се поканили, епископи да не преминават пределите на своята област за ръкоположение или за някоя друга църковна разпоредба."

Третият вселенски събор взел решение относно Кипърската църква: "Не простра властта си над друга епархия, която от самото начало не е била под негово управа или под управата на неговите предшественици." Накрай откриваме следния принцип в 20 канон на Пето-Шестия вселенски събор: "Да не се позволява на епископа да учи всенародно в непринадлежаща на него град. Ако се докаже, че някой върши това, да му бъде отнето епископското достоинство."

По един епископ във всяка териториална единица, по един събор във всяка област – това е абсолютното правило, заведено от отците. В течение на вековете Църквата трябвало да защитава това правило от много опити да бъде променено чрез вънесена на други принципи в църковното управление. Значимостта и авторитетът на някои църковни предположенията да прострат властта си извън повелените им области. Вече видяхме, че Вторият вселенски събор се занимавал именно с подобни претенции на Александрийската църква. Епископите от Северна Африка, свикани в Картаген през 419 г., се спортували на наместо на Рим в техните вътрешноцърковни проблеми и писали на папа Целистин, че "както и дала да възникнат, те трябва да се решават там, където се възникнали, защото отците си приказали, че в нито една област няма да се умали благодатта на Светия Дух". Нито един епископ, патриарх или папа не може да поставя себе си над събора на епископите в дадена област "освен ако не твърдим, че Бог може да върхови за справедливост един, а да откаже това на епископите, свикани в събор".

Църковните дела в една област не могат да се решават "отзад морето", твърдят епископите от Африка, защото единствената истинска чистота на християнство е да проповядват царството Божие във всяко място, а не да служат на интересите или амбициите на някоя поместна църква или личност.

Същият териториален принцип бил приложен и през 692 г. на Трулския събор по повод един случай, много напоян на нашата съвременна ситуация: кипърската емиграция в Мала Азия. Войните между арабите и византийците предизвикали емиграция на населението от засегнатите райони, през 691 г. по-голямата част от населението на Кипър било преселено от Юстинян II в областта Хелеспонт. В църковно отношение тази област била подчинена на митрополита в Кизик, който избор се утвърждавал от Константинополският патриарх. Строго погледнато, кипърските епископи, които следили своите съграждани, трябвало да попадат под негово управление. Но Кипърският архиепископ (от времето на III Вселенски събор в Ефес през 431 г.) бил правно в областта Хелеспонт. Съборът от 692 г. решил да запази правата му и в новата област. Единствен начин да се направи това, без да се наруши принципът на териториалното единство на Църквата, било епископът на Кизик да се подчини на Кипърският архиепископ и на последния да се поверят правата на Константинопол в областта Хелеспонт. В 99-то правило се казва: "Постановяваме изрече Юстиниан отпреди да дава правата на Константинополският и боголюбивият епископ, който се поставя в него, да има първенство пред всички епископи в Хелеспонт и да бъде избрани от своите епископи по стария обичай...", а епископът на Кизик да се подчинява на престола в Юстинианополис."

Явно е, че автокефалният статут на църквата в Кипър не е давал право да изгради своя собствена църковна структура в меката, която вече има местни църковни структури. Съборът не одобрил съвпадването на паралелно управление в Хелеспонт и така запазил териториалното единство на Църквата. Принципът на църковната структура останал непроменен: един епископ, един епископ, една област на всяко отделно място. Църковните канони винаги са защитавали принципта на единичността от всички отци да осъдят повече църковно управление на едно място и от спитите на погемите и влиятелни църкви (Сим. Александрия, Антохия) да ограничават авторитета на местните епископи и да утвърждават своето собствено надмощие над правата и поместните синоди.

Продълж. 3. ИВАНОВА

Дискусия

ЗА РЕЛИГИОЗНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В СВЕТСКИТЕ УЧИЛИЩА

Обобщение и закриване на дискусиата

Уважаемите читатели на "Църковен вестник",

В продължение на почти половин година съм изразяваше до нашата редакция своите мнения за необходимостта от въвеждане на вероучни в светските училища. Вашата отзивчивост на посланията от нас върхос говори ясно за значаен, което отговаря на религиозното въз-

питание и ограмотяване на българските деца в духа на православната вяра.

Целта на дискусиата беше на страниците на "Църковен вестник" да се срещнат мненията за хора от всички краища на България, от всякакви професии и образования, които да разкрият своето отношение към този все още спорен у нас въпрос.

Основната част от писмата, които получихме изразяваха пълна подкрепа на въвеждането на религиозно ограмотяване и изтъкваха необходимостта му в съвременния свят. От друга страна, подкрепящите вероученето в България видяха, че не са сами в своите стремежи. Дискусията показа, че много хора се възбудиха от този проблем и са готови да окажат подкрепа при негово разрешаване. Нис българциям на нас, па-

щите читатели за вашата ангажираност и се надяваме, че ще я проявите отново и в бъдеще. Смятаме, че дискусията изпълни своите основни цели и може да бъде приключена до тук. Но това не означава, че борбата за въвеждане на религиозна просвета в българските училища също ще спре. Та е доста есе залочна и може да постави успех само съподкрепата на всички, които смятат, че това има значение за бъдещето на на-

шата страна и народ. Нека не се отчайваме и да помислим думите на Исус Христос: "Неправедният нека върши още несправедли; нечестният нека се още скверни; праведният нека върши още правда, а свият нека се още осветява. Ето, идва скоро, и отпадат Мн и се Мене, за да въздам всекиму според делата му. Аз съм Ажда и Омега, начало и Край, Първият и Последният" /Отр. 22:11-13/.

ШЕСТТЕ ВСЕЛЕНСКИ СЪБОРА

Периодът (IV-V) е в е време на вселените събори, когато се оформят основните догмати на Православната църква.

В историята на църквата има 7 вселенски събора. През тази седмица се четва паметта на отците от първите шест. Затова предлагаме накратко основни моменти от историята им.

Вселенските събори са наречени така, защото в тяхното продължение са участвали представители на всички поместни православни църкви, а взетите от тях решенията важат за цялата Църква през всички векове. Те са изразили и утвърдили завинаги най-чистото църковно учение. Тях като решаването на важни догматически въпроси за най-висшето тайна на вярата не се постига само с усилията на човешкия разум, затова Вселенските събори се архаично в своите решения от Св. Дух. Определената им заповяват с думите: "Угодно ли на Св. Дух и на нас..." (Деян. 15, 28).

Първи Вселенски събор

Откриване на събора: 20 май 325 г. в Никея
Император: Константин Велики.

Председател: Евстахий Антиохийски

Брой на участниците: 318 епископи, между които свети Николай Мирликийски

Причина за свикването: Първата на опасна ерес, наречена по името на своя основател ариейство.

Арий бил свещеник в Александрийската църква. В своите проповеди започнал да учи, че Христос не е Син Божий, вечен и едноосъщен на Отца, а е сътворен и подчинен на Бог Отца. Следователно Той не е Бог, в пълния смисъл на думата, а само подобен и най-висшето Божие творение. Висшестъ Арий отричал Св. Троица и не споделял какви последици може да има за християнството неговото учение, защото То отричало най-важния догмат на нашата вяра – догмата за изпълнението. Тяхният грях на човечеството можел да

бъде изкупен само чрез жертва, принесена от вечния и равния на Бог Отца – Единороден Божий Син, а за от някое създадено и затова ограничено висше същество.

Решения на събора: Църковните отци приели повите 7 члена на Символа на вярата. Учението на Арий е категорично отхвърлено и обявено за ерес. Най-важното решение на събора било определеното за пригодата на Божия Син – в Символа на вярата, който четат и до днес, той е наречен "единосъщност" на Отца. Освен догматичните постановления, съборът приел и 20 правила за църковната дисциплина.

Втори Вселенски събор

Откриване на събора: 381 г. в Константинопол

Император: Теодор Велики

Брой на участниците: 150 епископи, между които св. Григорий Богослов, св. Григорий Ниски, св. Кирил Йерусалимски.

Причина за свикването: Неутрализиране борби с арианите и учението на Македония, цариградски епископ, който учел, че Св. Дух е по-низше същество от Бог Отца и Бог Син.

Решения на събора: Приемат се още 5 члена от Символа на вярата, като се допълва учението за Св. Дух. Този Символ е наречен Никео-Цариградски и се използва от Православната църква вече 20 века.

Трети Вселенски събор

Откриване на събора: 22 юни 431 г. в Ефес.

Император: Теодор Велики.

Председател: св. Кирил Александрийски.

Брой на участниците: 160 епископи

Причина за свикването: Голяма популярност придобива ереста на Несторий, Константинополски архиепископ. Той

учел, че Исус Христос бил обикновен човек, но надарен с благодатни дарби. Несторий и сподвижниците му изкарвали и Дева Мария, като я наричали "човекородица" и "христородица" вместо св. Богородица. Несторий не приетелва свързването за пръв път църковно учение за по-голяма авторитет от своите собствени богословски търсения. На него приреджат думите, които могат да бъдат мотто за всички ересари: "Три тълкуване на Свещ. Писание аз не съм ръководил нито от живите, нито от умрялите".

Решения на събора: Несторианството е осъдено. Учението, че Христос бил само човек със "свръхестествени дарби", разказва самите основни на християнството, защото много лесно би могло да се дупони поватата на нов "месия", "учител", "пророк". С течение на времето християнството би престанало да бъде благата вест за идването на Самия Бог в плът, който умря и възкръсна за спасението на Своите деца, а вие се превърне в едно възвишено иррационално учение, подобно на многото други в човешката история.

Четвърти Вселенски събор

Откриване на събора: май 451 г. в Халикцион
Брой на участниците: 630 духовници

Председател: Анастол, патриарх Цариградски

Император: Марин

Причина за свикване на събора: Монофизитска ерес (монос – един, физис – естество, природа). Същността и състоята учение се едно-ество в лицето на Исус Христос. Според монофизитството човешката природа в Христос, поради своята несъизмеримост с божествената, се погълнала от нея. Така според това учение Исус Христос бил не Бог-човек, а Бог и имал само божествена природа.

От това учение, както и от несторианството, се отида до отричане на догмата за изпълнението – фундамента на християнската религия. Ако Исус Христос бил само Бог, но не и човек едновременно, Той не е страдал на кръста и саможертвата Му няма никакво значение, щом в нея не е участвала самата тяло-природа ("човешката"), която се изкупва от изкупление.

Решения на събора: Четвъртият Вселенски събор изработил правилно догматическо определение за начина на съединение на двете естества в личността на Исус Христос. То гласи: "Следвайки св. отци, всички поучаваме да се използва един и същ Син, Господ наш Исус Христос, свързан в божествеността и свързан в човечеството, истински Бог и истински човек, с разнувана душа и тяло... познаван в двете естества неслитно, неизменно, неразделимо, неразлично, неразривно или различен на две лица, но един и същ Син и еднороден Бог Слово, Господ Исус Христос".

Пети Вселенски събор

Откриване на събора: 553 г. в Цариград
Брой на участниците: 165 епископи

Председател: Евстахий, патриарх Цариградски

Император: Юстиниан

Причина за свикване на събора: Заема особено място в историята на съборите. Той бил свикан не по повод на ной догматически спорове и задачата му не е била да изработи нови догматически определения. Целта му била да се отпрати последната пречка, която моноризитите по-малко като причина за тяхното преследване към Православната църква. Те твърдели, че Халикционският събор бил встъпанован несториянството. Считали, че на него били признати за православни блж. Теодор и Мв Едески, които някога защитавали Несторий. А Теодор Могулски, главният виновник за тази ерес, на само бил съборен от Цариград, но и продължавал да се счита за велик учител на Исток.

Решения на събора: Теодор Могулски бил осъден за всички свои съчинения като еретик-несторичен. Осъждането не позволило Мв и Теодорит, защото били признати от Халикционския събор като православни. Осъдени били само онези, които съчинили, от които та ересист са сами се отrekli, когато на Четвъртият вселенски събор бил анатемосан Несторий.

Шести Вселенски събор

Откриване на събора: 680 г. в Цариград

Брой на участниците: 163 епископи

Император: Константин Понтиак

Причина за свикване на събора: Попелта на ексиепалитството – учението за едра воля у Исус Христос.

Решение на събора: "Проповядваме, съгласно учението на отците, че Христос имаме неразделно, неразлично, неслипно две воли и двете естествени воли не са противоложни, но човешката Му воля е подчинява на Неговата божествена и възможна воля".

ЦЪРКОВНА ПРОСВЕТА

Продължение от бр. 26

г. Първоначалното състояние на човека

Според Светото Писание човекът бил създаден от Бога по Негов образ и подобие (Бит. 1.26-27). Тези образ и подобие се наблюдават в съгласието на духовните свойства на човека със своите качества, които има Бог (но у Него те са в безгранична степен). Бог има разум и човешки е надарен с разум. Бог обича доброто и се отвращава от злото. И човекът чувства вродена

склонност да се наслаждава на доброто и да избягва злото. Бог е владелик над цялата земя. И човекът е господар на земята. Бог е Дух. И човекът е сътворен с базилитатна душа. Бог има безгранична и абсолютна свобода. И човекът е създаден свободен.

Всички духовни свойства на човека доказват, че той е сътворен от първобитен Бог, който бил създан същ, чист и праведен, и невинен. Ако беше попишал, човекът е могъл да запази себе си чист от всякакъв грях, от който

се отвращава светият Бог. Но човекът, който бил създаден свободен, съгрешил с престъпването на Божията заповед.

"Първоначално състояние на човека" означава духовното и нравственото състояние на първия човек преди да претърпи заплата на Бога и да падне в грях. Бог дал на първоиздадения човек най-високи гледимости и права над земята над всички същества, подобно на онези, които има Сам Бог над цялото творение. Постабил човека господар, цар и владетел, началник и управител на земята.

"По образ и подобие" – това е първоначалното състояние на човека. "По образ" изразява началната злоба, онежа, която Бог заложил в човека. А "по подобие" изразява бъдещето. Ос-

навава онова, което ще проследя и ще постигне човекът в своя живот във своята злоба "по образ". "По подобие" определя предназначението на човека, което ще се постигне благодарение на духовните качества, които се сполуча в "по образ".

Бог е безграничен и абсолютен Той. Дал е на човека дух, т.е. душа, духовни и нравствени качества и дарования. "По образ" изразява независимостта и самовластие, свободата и силата на човека да върши добро. Означава естествена склонност и предположение на човека към добродетелта и светостта. Изразил "по образ" събрал потенциално състоянието "по подобие". А "по подобие" показва "по образ" в действие.

И така, думите "по подобие" пред-

БЪЛГАРСКАТА ПАТРИАРШИЯ ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ

Още от времето на покръстването през 865 г. българските царе се стремели страната им да има самостоятелна (автокефална) Православна църква. След неуспешни опити да получи признание на своето царско достоинство от Константинополския патриарх Николай, през 915 г. цар Симеон свикал в Преслав българските бояри, воеводи-комити и търговци. Византийският летописец Лъв Дякон пише, че тогава Симеон се обвил за „цар и самодържец на всички българи“, като пожелал и ромеите да го наричат „автократор“, „самодържец“. Скоро след това, през пролетта на 918 г. цар Симеон свикал събор на духовенството от цялата страна, на който българският архиепископ Леонтий бил прогласен за патриарх, глава на автокефална църква. И следващите православни патриарси Димитрий, Сергей, Григорий и по-последния патриарх Дамиян увъждали царската власт и съгласували с властта църковните дела. От своя страна и царят, който наследил от баща си Симеон, цар, увещавал оръежа на светост, повишавал благочестието и помагал на Църквата, при все че времето става било размирно. Така по времето на цар Петър броят на епархиите се увеличил на 40. Това било много важно за борбата срещу ереси, особено срещу богомилската, която имала последователи по цялата страна.

Кратък на 10 и началото на 11 век били тежки за българската държава. Византийските императори си поставили за цел да решат веднъж завинаги проблема с размирните си северни съседи и да пренатърпят България във византийска провинция. Още преди падането на Преслав през 972 г. българският патриарх Дамиян се преместил в Дръстър. А до 1018 г. Българската патриаршия последователно местела своето седалище в Трипудия, Воден, Мъглен, Преспа и Охрид в зависимост от това, къде бил центърът на българската съпротива срещу византийското нашествие. Може да се счита, че с края на съществуването на самостоятелна българска държава през 1018 г. Българската патриаршия също престанала своето съществуване.

След 200 г. византийско политическо и духовно иго на Византия 1185 г. двамата братя Асен и Петър от Трипудия провъзгласили свободата на България. Петър станал първо цар, а после отстъпил престола на брат си Асен, а търновският митрополит Василий бил прогласен за архиепископ. По-късно, при цар Иван-Асен II през 1235 г. българският архиепископ Иоаким бил признат от Вселенския патриарх Герман II и от император Йоан Ватаци и прогласен в чин български патриарх.

На 17 юли 1393 г. България паднала под османска власт и последният български патриарх св. Евтимий, бил свален от патриаршкия престол и след мъчениен заточен.

След 500 години Българската патриаршия бе възстановена и с църковно-народен събор през 1953 г. за патриарх бе избран Пловдивският митрополит Кирил. След неговата смърт по надлеж-

ния ред на 4 юли 1971 г. за патриарх бе избран Ловчанският митрополит, сега първосвещител-стваниет Църковен Максим...

Съгласно сега действащия устав на БПЦ от 1951 г. участие в избора на патриарх взема целият върх на българския народ. Това става по следния начин: марианте по спорни избори настоятели на храмове при всяко село. Настоятелите избират избиратели по духовни окръжности на епархиите. Те избират епархийски свещенци и епархийски избиратели, които влязват в изпълнение на дейността си при освобождаването на митрополитската катедра. А при избор на нов патриарх те избират делегати за избор.

Патриархът се избира от патриархийски избирателен първоначално-народен събор, състоещ се от всички епархийски архиепископи и 7 представители на всяка епархия – трима клирици и четирима миряни, а от Софийска епархия – 14 представители: 6 клирици и 8 миряни. Освен тях представляват на избора имит старовинните манастири, посочени от изгнаният им, представители имит първоначално гражданска власт. Визитното министерство, БАН, Върховния съд и духовните училища, присъства и директорът на Изповядниците.

Когато се наложи избор на патриарх, Св. Синод в пълен състав, най-късно осемна пред определения за избор ден, в заседание с тайно гласоподаване и с пълно изнелание избира трима митрополити, имащи право по устава да бъдат избрани за патриарх и от тях на патриархийски събор митрополитите и гореспомените лица избират един за патриарх. Тази процедура с точност бе спазвана при избора на патриарх Максим, тъй че той е избран напълно законно.

При избора на патриарх Максим узаконено като епархийски архиепископ и отпечетил се преди три години от единството на БПЦ и образуващ разкол, тогавашният Неврокопски митрополит Пимен.

Като старши митрополит, Пимен в продължение на много години приветстване от интронизацията му. За съжаление, в желанието си за първенство на 1 юли т.г. той свика събор с малка група негови съмишленици и на 4 юли се прогласи за Български патриарх, избран на този нереден събор. Това противоканонично, несъобразно с поветелите на устава на БПЦ действително няма да получи признание от Православните църкви и само по себе си разколът ще се разпадне...

Да пожелаем здраве на Негово Светейшество Българския патриарх Максим, отпразнувал 25-годишнина от своята интронизация като патриарх, ведно с единния състав на Всюкоправославният архиепископ, членове на Св. Синод, и за напред многоплодно да работят благодарно Църква и Отечество на ползу!

† Търновският епископ ИЛАРИОН

КАТЕХИЗИС

твяват предначертанието на човека: стремеха и постигането на добродетелта и на светлостта, т.е. да стане праведен и свят, както е Бог, и после да стане подобен на Бога със съществуването във вечната слава и блаженство. В света, който живеем, блаженство съществува, но в много малка степен. В Божието царство на небесата то ще стигне до съвършенство. Така „праведният ще блесне като слънце в царството на Отца си“ (Мат. 13:43).

Състоянието „по образа“ е в запазил след падането на грехосъздадението. У тях се запазват следите на колена за добротата и за изживяването на доброто. Първоначалният човек се намразил в съвършена хармония с природата, със себе си и с Бога. Но за да дадат плод нравствените особ-

ности на човека в рай, била нужна Божията благодат като обезбедителна сила на безвредното с ограничението човек. Първоначалният човек е бил прав и напълно, както съществува за злобата „по образ“, трябва да нравствеността и упражнене в доброто да се усъвършенства в пътя на светлостта и праведността. Светлите стигат, че изкуплението „в Христос“ е възършане в първоначалната праведност и представлява възстановяване на образа на Бога в Адам. С други думи, духовният живот „в Христос“ и възстановяването са крайният етап, до който трябва да стигне и човекът преди падането, попаднал в нравствено изгнание при една съвършена нравствена свобода (1 Кор. 15:45-49). Трябва да отбележим, че самостоятел-

ността на човека е основата и изходната точка на уподобяването на Бога.

Д. Райт, „дървото на живота“ и „дървото на познанието“
Бог, след като създал Адама, поставил в Едемската градина, гравитация на наследствата: „да и обработва и да я пази“ (Бит. 2:15). Райт бил земна градина, в която имало всички материални и духовни плодове: плодотворе на дърветата и трисъществото на Бога и на ангелите. Т.е. тъй като това, от което се нуждае човекът, за да напредва („по добротата“, в изпълнението на своето предназначение.

Но Бог поставил в рай „дървото на живота“ и „дървото на познанието“. И дървото на живота посед рай, и дървото за познание на добро и зло“ (Бит.

О, БОЖЕ

Молитвата ми кой ще чуе?
Кой ще чуе моя страден вик?
Нима Си глух и сляк към моето страдание,
защото само изкушавам тежък грях?
Нима не виждаш как живея в унижение,
а греховен унес тежък съм захванал?

Отдавна аз пропаднал съм човек
и сили нямам да се одиена.
Безумна гордост ми тежи,
като отровна чаша, водеща към ада.
Радостта на ближния очее не ме радова,
добро да пожелае или сторя аз не мога.
Умът ми – помрачен, със тежки мисли
се етепи,
а сърцето – празно, глухо, ледено стои.

Кажми ми, Боже, в мойта самота
към кой да икна; в що да се опра?
Недостойно моя кратък срок пилея
и летя към края... – грешника трижожан!
А душата, някак си във битието
стои сжратена, ужасена:
ние ти горчицката – утайка -
на живот греховен тежката награда.

Единствен Ти – Разнишият и
Възвресил се
можеи милост да дадеши.
Единствен – мойта гордост да слямиши.
Единствен Ти – със мисъл Своа само
паднашият грешник да спасиши.

Ела при мене, Боже милостиви,
ежа и мойта грешна праха.
Надари ме Господи човеколюбиви
све съзлаи за безумен грях.
Ела, та в она чаша, когато доиде,
без значение къде и как,
изтъмне с Твоята любов в сърцето,
Твоят име да прославя аз.

Г.С.

ИЗКУШЕНИЕТО НА РАЗКОЛА И ЕДИНСТВОТО НА ПРАВОСЛАВИЕТО В НАШИТЕ ДНИ

Едната света, съборна и апостолска църква е Тяло Христово, т.е. таинствен Богочовешки организъм, който представлява единство на неговите членове - с Христос и помежду си. Това единство на духа чрез връзките на мира (Ев. 4:3), благодарното единство в любовта се осъществява в любовствата Евхаристия. Именно в нея се възстановява и разкрива даденото на човека в началото богоподobie, а сега - обожествяване и богооснованост по благодат. За това единство и за този нов живот, в който да осъществява нашето съществуване, Господ е отдал Себе Си на кръстна смърт, предавайки ни на Небесния Отец: "Отече Светии! опази ги в Твоето име, тук, които си Ми дал да бъдат едно, както сте и Ние." (Иоан. 17:11).

Това таинствено и благодарно единство в Светия Дух е Църквата и извън това единство Църква няма. Евхаристията е таинството, което извършва Църквата, съединяваща ни с Царството Божие, то е марио за нашата църковност, съдържание и граници на църковния живот.

В наше време с небивала острота стовявтръп за местото на Православие

в днешния и утрешния свят. Може да се каже, че войната срещу Православие, а значи и борбата за него, се разгаря с нова сила. Изходът от духовното сражение за Православие зависи от промислата Божия за нас, днешните членове на Църквата. Това, което предвременно може да се каже е, че главното условие за установяване на борбата е единство духовно и църковно единство.

Това единство в наше време е заплашено от изкушението на разколите, които условно могат да бъдат разделени според основните движители на ирредитни стремления на три главни типа:

1. Националистически
2. Юридикционно-политически
3. Революционно-реформаторски

В хода на историята всекиленото възприемане и прелюбяване на Православие в значителна степен било замесено с национално. Това било свързано с разширяването на Православие извън пределите на Византийската империя, разделянето на Изтока и Запада, падането на Византия под възглас на турците, с бързото развитие на славянските страни и народи. Всичко това имало много положителни страни и добри последици, но в същото време таяло в себе си страшната опасност на националната идеология - църковната сила, която често се оказвала по-силна от стремима към всеобщо единство и християнска любов. Сама по себе си националната идея, която правително се прилагала в Църквата е напълно естестве-

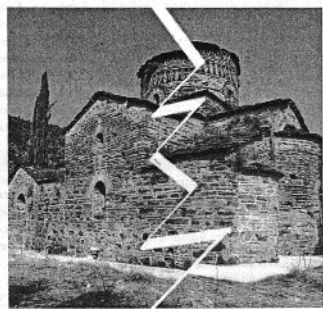
на за исторически обуславяне национален начин на живот в Православие. Опогодотворен от православната вяра, животът на народа създава своенационална църковна култура, национален характер на светост, мощни джовжи. Но щом се проучват значението на националната принадлежност, веднага се явява противоречието с апостолския принцип: "Нима вече иудейн, ни елик... защото всички сме едно в Христа Исуса" (Гал. 3:28) и едно такова съзнание не се поддържа на присъствие в Църквата.

Национализъмът, завладял сърцето на човека, бързо си намира врагове и принася Христовото единство в жертва на националната идея. Въпреки, че националната ненавист е неосъществима с духа на

ка да се противопоставя на всичко в света и да се счита за последния устои в истината, ненавист и злоба и обидяване на инкомиселците за лишени от благодат, подозрителност, карача го да се нахвърля върху опонентите си с невяги и невероятни обвинения.

Всеки разкол има своя диалектика, и всяка опозиция е предизвикана от някакви грехове или малки грешки. В началото му разколът може да бъде прекратен чрез взаимни отстъпки и разяснение за направените грешки, но разколът, който се е задълбил, обикновено е неизкоримен с човешките усилия. Светите отци наричат разкола един от най-тежките грехове, дори понекога по-тежък и от ереста.

Разколните винаги се

изживяват като борци за истината

и често не могат да различат личните цели и обиди от църковната истина. За тях е характерно, че издигат разколността за незначителни поводи като асцерционни проблеми и заради това не се отбавяват на никакви отстъпки. Това, което поддържа един разкол, е разликата във възприемането на църковния живот и живота изобщо, ограничеността в светогледа, недостъпната култура, а често и личните амбиции. Разколниците обичат да асцертират към изпълнение на каноните, но това не им пречи с лекота да ги нарушават. Разколниците от юридикционно-политическото направление винаги се обявяват за борци за общо-църковна правда, те се считат за защитници на Православие и изобличители на цялата църковна йерархия и структура. Цялата църковна йерархия трябва да се покаже пред тях и цялата църковна живот да се промени из корен, за да ги удовлетвори. По този начин някои могат да възприемат разколниците като истински борци за църковна правда, подобно на тези, които Църквата обхваща ка-

то изповедници и светци в хода на своята история. Но тези изповедници се познават по духа на смирение, кротост и любов. Справянето на истината не им пречи да бъдат милостиви, съизкошители и готови винаги да се строят към единство в Христовата правда. Разделението и грехът ги кара да страдат и те са готови веднага да простят, щом се появи възможност за поправяне на греховните действия.

Изкушението от третия тип, обозначено като революционно-реформаторско, е на по-малко дребно и опасно от другите две. Ако религиозният национализъм възниква като стремие за отделяне от църковната общност просто по национален признак, а юридикционно-политическите разколи се пораждат от борбата за власт, то революционно-реформаторите не ги усъществяват цялото усъществяване на църковния живот.

Интелигентен овещан характер прокурирвателски да връща и развързва! Вместо това е неосъщ, излязъл от нерелигиозна среда и поради това без достатъчна духовна чувствителност, затрепващи ръкави, се захваща за работа. Неговият възглас в рационалистическа самоувереност ум създава страйни проекти за реформи, които да изчистят и извържат "болната" Църква. Работата е трудна и unpleasant. Национализъмът се спавил на Църквата скоро си намира сподвижници, ученици и последователи. Те трябва да премахнат према на днешната рутина към светлото бъдеще. До болка ни е познат този революционен патос, тази революционна утопия, психологията им, методите за борба и т.н. Набавил се скандален нови теории, създават се нови организирани групировки, печатни органи, полупуленга ("партийни живот"). В Църквата няма партии, но тяхната роля може успешно да се изпълнява от братства, енории и т.н. Сега те си имат своя живот, свои подготвове, своя борба. Ако бъдат подподрени на тонения, ще допробире - ще станат групи, изповедници, а летото им вършат еки всичко ще победят. Те са сигурни, че обхватните исторически закони работят в тяхна полза и техните противници са обречени.

Какво е това, възбуждане на умолюбърки или халозицианци от надделеното минало? Тук няма християнски духовен живот те не се нуждаат от духовна аскеза, познати на от преднатия. Ние нямаме работа с революционна идеология на цялата християнска община, тази път обхваща в овещанческия расо.

"И тъй, братя, стойте и дръжте преднатия!" (2 Сол. 2:15) - ни съветва св. Писане. У реформаторите липсва чувството за Предането на Църквата, въпреки че се позовават на преданието на

древната Църква, смятат се за харизматични и отблъдват своята дързост с дръзливостта на древните свещи. Но в действителност те са революционери-менталети, които в името на утрешните въздушни замъци безпоощадно рушат и потъпкват народните светини, а името на малка група свои последователи те пренебрегват многоименни Божии народ, считайки го за профанен. Неволю човек си спомна хладните и презрителни фарииски думи: "Но той народ, който не знае Закона, е проклет!" (Иоан. 7:49).

Църквата има своя роля на история, таинствен живот, който се разкрива чрез духовното Предание и приемството на светците. Страшно е, когато всички това се подмяне с утопични схеми и рационалистически обосновка в първите векове. "От православна гледна точка няма друга Църква, не може и да се създаде друга Църква, не може тя да се въздигне на ново ка "свои" - казва о. Иоан Майденов и продължава: Съществува особена духовна сила - сектантска. Това се получава, когато се менте за създаването на някаква идеална община, където всички ще бъдат светци. Тяхва Църква няма и никоя няма да има, и никоя не е имало!" Страшно е да се смислят за боголюб, пророк, харизматик, а в същото време да не можат да разбереш живещите редом с тебе православници.

Духовната слепота, липсата на усет към духовния живот,

невъзможност да чуеш инкомиселците, неспособност критически да оцениш себе си и своята дейност - всичко това е присъщо на реформаторите в Църквата. Те не разбират, че всичките им рационалистически начинания са проникнати от гордост и гигантомания и могат да достигат само до разкол и нови страдания за Църквата и християните.

Затова е необходимо Църквата да прозреевва към единство в Христа, да намери своите чеда да обичат и пазят единството, защото именно в църковното единство се осъществява всеобщата пълнота на Църквата. Църквата допуска множествено неформит, познава различни начини за служене на Христа, но в единен дух на мир и любов. "За мир не е повикал Бог" (1 Кор. 7:15). По това се познава гордият и лукав дух на разкола, защото предпочитва своята правда.

Когато в Църквата има разномислието църковната позиция се разкрива в разбързаното за това много по-хорошо, по-добре и по-малко е единството за Църквата, отколкото разделянето.

Прот. Владимир ВОРОБЬОВ
Превод Пелагия ГЕОРГИЕВА

СВЕТОТО ЕВАНГЕЛИЕ

Продължение от бр. 27

"И СЛОВОТО СТАНА ПЛЪТ" (Иоан 1:14)

Бог станал Дете и избрал най-чистата за Своя Майка. Въплътил се и влязал в света като всички новородени с плач, нуждаещ се от помощта на другите, получил майчина прегръдка и закрила, сподял бил от майчината любов. Какво по-обичиено от раждането на едно дете в света и свързаните с това грижи по него!

Обичае колко често деца хляпат на вратите на тоя свят и не са приели горчива истина о, че нашите сати се отнасят по-големо към децата, особено в първите минути от техния живот, да бъдат премени. За тях не се намира пространство в хляпването и време за отглеждане. Детето хляпа на студентите родителски сърца. Това търсене на местенца за тях се задълбочава. Децата не само не са желани, но издънато им в нашия свят едва ги не са изживява понекога като изпитания и нещастие, което младите искат да отбегнат. Техният живот се счита за незначителни и дори несъществуващи. Всеки е готов да го премежи. Детето се явява в мислите на младите родители като конкурент на свободата им, сигурния и пренос за бъдещето, непонясана и изпанила тежест, която може с една малка намеса да се премаже.

Жаство за светът към нежеланите деца. Готови сме да намерим място и обич за едно животно, да го нахраним и облечем, и раскаем. Бесполезното по-висшаващо настроеност. За него намираме и време, и желание. Но за едно човешко същество, което влиза за в живота ни и което е плат от живота ни и кръв от кръвата ни, няма място и време. То ни утужава и агзажира. Нарушава плановите ни, отнема свободата ни...

Детето хляпа, то идва. Приемем ли го, естествено щт се променят условията на живот. Трябва да бъдем готови да устроиме всичко не само за себе си, но да включим и него. Неговият живот става и наш живот, неговите нужди - наши нужди, ухилято им неупрежките, здравето им болестта му, излизат в нас и ние в него. Семейството става високо училище на човешките, на лични и междуличностни (социални) добродетели - училище, в което се учи не вярно поучава се и към Бога, надзира в бъдещето и във Вселената и любов към всичко и всички.

Жаство човешки епоизъм, достига до омраза и към плътта от плътта ни! Налага се да се научим да виждаме в детето не надуващо на свободата ни, а възможност за срещен новия човек - не свой конкурент, който ни отнема материал, а творческата сила. Бъдещето, което ще се изгради чрез него. Свободата, която ни се отнема, в никой случай не е освобождаване от някакво зло. Точно обратното - времето, което давам на новороденото, ще премине в изпълнение на човешкия дълг и грижи. Това обаче ще ни предпази от свободията, която би ни довела

до провал. Свободата ни е дадена от Бога, за да се провам с обич към другите, а не да потържим всички насококо, защото плътта е разкодирана.

Съображенията, че многото деца ще доведат до критично увеличаване на човешкото същество и безумия и противоречия на Божията воля. Осъе при съзерненето на света Бог благословил плътта човешка двойка с думите: "Плодете се и множете се, плътта земята и обладайте я!" (Бит. 1:28). Но ние с нашето късоумие ще мислим за това, а Онзи, Който се кръсти за плътчиците, е предвидил и за хората прехрана и място за всички. За жалост ние понекога се грижим примерно за рибите или за полените, или за някои екземпляри от животинското царство, че може да изчезнат, а за човечието? Печалба да ги унищожим, защото изначало подредиме съществено. Само за нас да има блага, само за нас пространство и въздух, само за нас - ние да съществуваме!...

Така е и в семейството: егостичното чувство надделява над родителското. Преномерната гравия и недоверие на Бога и Неговия промисъл за всичко живо довежда до убийство на заченатото.

Нека всички майки и абащи мъж помислят какви жестоки убийци стават с азбери. Защото още след заченването детето ние вече съществува плът, кости и кръв, занимава със същата Божествена искра - душата, и се развива постепенно. Всички ние сме майки по сърцата си. Наместо да съществуваме, ако биха ни премазвали. Дали никой родител би се решил да убие робката си, след като е зародка? А какво са месеците и годините? Условно време на нашия житейски път. Дали ще посегнем на робката преди раждането или след това е все едно. Убийство, жестоко убийство на най-невинните! Някои се възмущават, като видят да се убива или млатпиреже житеино, а ние поглеждам на живота на човещи и се ситим за чисти и невинни!

Предпазването от уможаването на децата в се-

мейството се формулира уж с грижата за тяхната бъдба? Знае ли някой, какво ще излезе от новороденото? Дали това дете, което толкова не желаем, не ще послуша за наше спасение? Дали то не ще бъде спората на а старини? Дали не ще избави някой геней от него?

Да оставим робките, които идват по воля Божия, и да ги приемем, защото те са плът от плътта ни, несут душа, за която и Бог ще ни запита: Къде е робката (робките) ти? (Къде е брат ти Авел?) (Бит. 4:9). Винаги, когато споминем Рождество Христово, да помним, че Той дойде като Дете за всички деца в света!

Следва

ИКОНИ ИОАН КОЦДАКОВ

ИЗПОВЕДНО

*Душата ми се мъчи и риде
обхватана от зли окови.
Тя иска волю да играе
в земята и небето ниви.*

*В душата ми се спуска мрак,
но знае тил, че има Слънце,
което зони всеки тъмен враг,
ако намери в нея явко-зрънце.*

*Душата ми е в студ явковина
и ледно едво тупти сърцето.
Духът сретен от люти рани
потива на живота във морот.*

*Ти - тини, Боже, колко съм нищожен
и колко лалуден и страшен.
Но яврал в Тоя бляг завет неизжечен
че искаш Твоята твар да се спаси.*

*Това крепи ме и ми дава сили
да се изправам всеки път от кал и
слрад
и очкам от сърце към Тебе, Боже милостив
авечността дари ме да Ти бъда син
и раб.*

Светосерски зографски послухий
АВТОН БЪЛГАРОВ

МИЛИ ДЕЦА

Великата душа

же душата ѝ беше рабница...

Вплътните намер, децата разбира-
волите на майчинската душа и
искаха да ѝ състрадат:

— Мамо, се обирая един ден към
нея най-голямото ѝ дете, — защо те
виждаме с насълзени очи?... Защо ала-

чешо...
— Бедно дете, очите ме болват аз
съм вината ридостна и никога не съм
плакала.

— Но аз виждам съзли по очите ти,
мамо.

И извържания се в обитията яя сво-
лата майка, детето избляра очите ѝ,
а тя от силна радост то шула и още
по-сари съзли се гърчилоха по ней-
ното лице.

— Какви мамо, защо плачеш, ус-
дойско ѝ, ние сме достатъчно големи,
да да намерим утеша в нас.

От Тя казахме само този израз.
Очите ѝ се презмрежяха... и тя една
проговори:

— Баща ти!...

Настиния ги не знаеше обичта на
своел съруг; обич, без която всяко се-
мейство се преобръща в хаотичен
дом. Све същото поседение той ѝ при-
чичаваше само тежки страдания. Той
бе забравил Бога; линияството и раз-
рватка бяха отнели у него всякаго бо-
жественост и човешко. Той страшене от
горещи си, изражене децата си, а те тъй
неско по обичаха... Малките невин-
ни души не поздравиха калната ду-
ша на своя баща.

Тезака годините и нещастното се-
мейство отиваше към пропаст. От не-
посилен труд и тежки страдания май-
ката се болеше итонвила и скоро тежа
како болест и повали на леглото...

Зменен ден. Найна бурата бел сво-
тата жаконна пелени и всяка утеша на
всяка страданическа душа. Плаче при-
родата, плаче и клетото същество.

В своята лежа белната жена, едно от
милните деца внезапно и със скръбен
глас извика:

— Мамичко, защо нашният татко не

с като другите? Той в днес несправед-
ливо ме оскъри. Чувствам, че ще го
наמצа...

— Мило дете, усножавайте вашия
баща и се грижете за него.

В този момент влязоха и другите
нейни деца. Тя пак продължи:

— Вие трябва да го обичате много,
иска се помолвам всички за него.

И една седелия на леглото си на
коление, тя отирава молитвен поглед
към св. икономата и проговори:

— Господи, прости ми! Той е невин-
ен! Премахни аз от неговата душа
и го очисти от всякакви грехове. Гос-
поди, чуй молитвата ми!...

А той, подтикнат от греховността,
подслушваше. Белната, тя се молеше
за него...

Нейната благородна душа в мили
съвети, която произнесе през децата си,
ко го тропаша и събуди я в него чо-
вешкото... Но беше вече късно... Когато
влезе в стаята ѝ и се приближи до
леглото ѝ, великата нейна душа беше
вече отгизнала.

Г. ВЕЛЧЕВ

В малък планински граден живее-
ше семейство с три деца. Те бяха по-
радиши при първие тежки условия.
Бедната майка, често благодарна ду-
ша страдаше постоянно в след душев-
ни връжди, се грижеше много за до-
брото възпитание на своите деца. Тя
страдаше душевно, без да знае никой
причина. Едничката надежда, която
подкрепяше нейния живот, беше
бъдещето на децата ѝ... Децата по-
старнаха и почнаха да чувстват го-
лямата липса от шастие в семейство-
то. Те го гърчеха, те го желяха от
своята майка, но бедната напрано
се стараше за ти оставяния, поне-

ДОГМИТЕ НА ВЯРАТА И ИКОНАТА

В своя исторически път Църквата е приемвала много оспори да бъде оспорено първото й да изобразява Бога и невъзможна свят чрез са, икони — никои чужди и непознат Бог, в същия невидим Творец. Католиките са настанали човко и видимо живяло на земята. Веконте на иконоборството (VIII и IX век), на тоталното отричане на Църковната икона, са останали даля в миналото. Но всяко време има своите "иконоборци". И днешно, в чей-застопите гонители на Християна или са били не езичниците, ариите или вносвателите, а именно първите кръшатели християни. На това сме свидетели днес. Рисунките в църквата "Св. Петка" в Рупите са безспорно най-драстичен пример за модерно иконоборство. Но обикновеното профанизиране на иконата (наивността, "умилителни" образи) е също една проява на това явление, защото обикновено се крие зад обземеното протодушито. Кой друг, ако не ние, православните, трябва да ренува за благолето на соб-

ствените ни храмове? Те са дом на Бога и всичко в тях трябва да е съобразено с вяостата и светостта на това място. И не нашта мирка и възглед за красиво са тези, които ще оформят благолето на храма, в придържането към каноните, които са плод на многовековния благоуден живот на Църквата. Модерните импрозации на тема "икона", както и следвателните изображения, не трябва да имат място в нашите църкви. Те създават неправилни представи за Бога или състоянията, които произвеждат към еднотелността и надзорите религиозни чувства, а и компрометират православното изкуство пред всички светии.

В своята студия "На пътя к единству", части от които публикуваме, Л. Успенски говори за корените на тези явления и за явленията, които има западната живопис върху православната иконография, като убедително разкрива гравитационна стойност на каноните в иконописта.

"Та няма ти не предричи, че наркая той ще отхвърли и оспори дори Твоя образ и Твоята истинност, ако бъде обременен с такава страшна тежест, каквато е свободата на избора"
Из "Братя Карамазови"

За много наши съвременници различава между религиозите са загубили всяко значение. Според тях вярата в Бога е догматична, а понятието Църква — просто езичество със съдържание в общото понятие религия (то не само християнска) и ще изчезне. В резултат днешното разбиране за Църквата е или строго дефинирано (както е при иманологичната), или е неясно, амбилично-сливащо със с понятието християнство. "Екклемологично" (учението за Църквата) вече не е популярно. Светските интерпретации и разнообразните форми на харизматичния навривако ексцесивно за много, не е нужна. На Църквата започна да се гледа като на ард или във всеки случай като гречка за историческото развитие на човечеството и за непосредственото приращие на духовния живот.

Трябва да отбележим, от една страна, премия или косвен принос на атеизма, за който догматичните разлики са често привидно, а от друга, липсата на догматично единство среди християните. Всичко това е довело до хаоса, който днес наблюдаваме. Безразличия цдри както по отношение на догматичните въпроси, така и към каноните. Ние навървя "пропаганда" това, което бе убивано на са, в продължение на векове: че каноните са "човешки измислици", а не претворените в живота догмати на Църквата. Съборите, каноните — всичко е надживяно и сега съборите правят "Исконен Св. Дух и ням" събор е пренесъл върху себе си.

Колкото и чудно да е за мнозина, понятието религия, била тя и християнска, и понятието Църква не са идентични. Религията е по-широко понятие, което обхваща ива противречни прояви. Христос не създава нова религия като допълнение към многого вече съществуваща, а основа своята Църква (Мат. 16, 18).

Според св. ап. Павел Църквата е Тло Христово. Тя не е само "събрание от хора, които вярват в Христа", тя е чудо — чудото на съединението на твърдото и нетвърдото Божествено битие.

Това Христос е по-дълбоко, което е чудото — Божествено и слезието на Св. Дух, и затова "животът на Църквата не може

да бъде свързано с нещо на земята, защото так няма единство, а само разделение... Църквата е съвършено ново, необичайно и единствено по свои вид битие на земята, "уникум", който не може да се обхванва със световния принцип. Църквата е подобие на Св. Троица, подобие, в което множина става един. С появата си тук, на земята, тази "уникум"

Съединяването на представите за Църква и религия не е нещо ново: преа 18 и 19 век това доведе до промяната на западното изкуство в православния свят до своеобразно "уникителство" в изкуството. Църковният (иконен) образ остана на арден план, заменен с изкуство, което изразява никакво общо разбиране за християнството, никакво общо религиозно, а от други думи — многобройните индивидуални интерпретации намери издари религията в т. нар. християнска култура. Но религиозната живопис от западен тип, който върх е Ренесансът, пренесено на православна почва, са оза с несъвместима с Църквата, несъяснана с нейното учение и със святоотеческото Предание.

Нека сме приведем примери за явление то западни тип живопис върху духовния живот на човека и възпитания, поучения от лични или о. Сергей Булгаков при двете негови събирания със Симеоновата мадона на Рафаел. Първият път о. Сергей все още бил невървя мажест и картината оказала върху него силно естетическо и възпитателно въздействие: той видял в нея икона на Мадоната. Когато за втори път имал възможността да я види, бил вече православен свещеник. Предаяки отново Симеоновата Мадона, той писал: "...От явление, дигнах неспрелово поглед нагоре. първото усещане беше, че не съм попаднал на истинското място и че пред мен не беше Т. Защо да крие и да се прегрумува? Тук аз не видях Богородица. Тук имаше красота — но единствено човешка красота, с религиозно протекст, но... безблагородна. Да се моли пред такава картина? Би било безсмислено и невялжимо! Това можеше да бъде не Дева, а никол прекрасна млада жена, излъчваща красота и мърдот. Но имаше и намек за девство, а още по-малко за Присносрещство... В сравнение с това мърдотата на православната икона е изумителна: ясно почувствах и разбрах, че тя (православната икона) беше лицата Рафаел и натуралистичната живопис от тяхната привлекателност... Тя отвори очите ми за много различаване между средствата и целите в това изкуство (западната религиозна живопис — бел. п.). В аскетичната символика на православната икона е заложен предя всичко страдание към съзнателно отхвърляне и надмощие на натурализма като нещо неугодно, както и зна-

стийно, както губи след джаж нимахт "иконическо" школи и работничко. В научни институти за тло се пшашт докторски дисертации. Самото произведение на "икон" се стича с голямо разнообразие и постома точно заради това икона се изража в своята простотелност, стигащай дори до открит демонизъм... Випрося за църковното изкуство и възрас за нашата вяра, а за няма по-добро свидетелство от иконата. Тълмоя тл свидетелства за единството на Откровението, за единство между слово и образ, проявено в личността на Исус Христос, тълмоя тл разкрива единството между вяра, живот и творчество, както и разликите със западните изповядвания, отпаднали от Църквата, а и различията в самото Православие. И тъй като иконата е наследствено от древната Църква, това означава, че носи и вярата на тази Църква, същата вяра, на които Западът изменил да се приеме иконата, означава да се приеме именно она, която тло, вероятно, за което тл свидетелства. Ние познаваме Бога чрез слово и образ и Църквата също използва своята вяра чрез слово и икона. Таз форма на изповядване е заложена в Православната църква, така както се е съхраняла в нея вярата от първите векове, вселенските събори и свелите отци. Истинността на вярата, изражена със слово и образ, доказва и истинността на Църквата, която не се определя от някой друг, организаторство или друга някаква характеристика, а от верността към апостолското предание в нашето изповядване и живот.

Из "На пътя к единству"
Левий УСПЕНСКИ
Превод Замфина ИВАНОВА

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА
"Църковен вестник" и сп. "Духовна култура" за 1996 г.
Годишният абонамент за "Църковен вестник" е 500 лв.,
а за списание "Духовна култура" е 200 лв.
Молим сумите да се изпращат с пощенски запис,
в който да се изписва точният адрес
и пощенския код на получателя!

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София — 1090 ул. "Оборище" №4 тел. 87-56-11; факс 87-02-89

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Банкова сметка на Синодалното издателство на БПЦ
КРЕДИТНА БАНКА — А.Д. код 680 96 801
сметка 100 022 4110

АБОНАМЕНТ ЗА 1996 г.
12 месеца — 500 лв. 6 месеца — 250 лв.
3 месеца — 125 лв. 1 месец — 42 лв.
Цена на един брой 10,00 лв.

нето за серпър природното, благодатното състояние на света. Затова иконата няма нищо общо с портрета, тъй като натурализма в него е неизбежен...

На Запад се роди изкуството, което не е религиозно явление. Красотата на тази живопис не е в светостта, а в онава друмският, демонично начало.

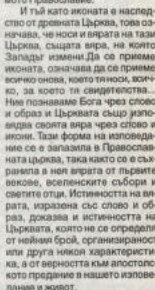
кото гкрихва празната, в насмешката го усните на Леонидовите гери... Не би могло да се каже, че ренесансовата краста със "слово събит", азурт и на икона нети и е нужно списание. В това изображение на Мадоната една забележителност, но все пак, се чувства вялката отливност, мъжката вялכות, поток... И отново в съзнанието ми изгубва мисълта: колко мърдо и с каква неперемисляемост постъпка църковната иконография, когато не отстъпва пред асимплеталността и не допуска никаква чувствена а тълмоя то (западното) фамилярничане с Божеството, мистичната сенуларизация, подготвено общата сенуларизация, триумфа на еднотелността светоглед, който жертва и ордие не е в насановите творци.

Мислите ми се реала, претречава се взаимно и спориха помежду си. И това е най-доброто свидетелство за духовното състояние на западния свят, по-достоверно и убедително от всички богословски трудове.

Днес духовността на иконата расте

стийно, както губи след джаж нимахт "иконическо" школи и работничко. В научни институти за тло се пшашт докторски дисертации. Самото произведение на "икон" се стича с голямо разнообразие и постома точно заради това икона се изража в своята простотелност, стигащай дори до открит демонизъм... Випрося за църковното изкуство и възрас за нашата вяра, а за няма по-добро свидетелство от иконата. Тълмоя тл свидетелства за единството на Откровението, за единство между слово и образ, проявено в личността на Исус Христос, тълмоя тл разкрива единството между вяра, живот и творчество, както и разликите със западните изповядвания, отпаднали от Църквата, а и различията в самото Православие.

И тъй като иконата е наследствено от древната Църква, това означава, че носи и вярата на тази Църква, същата вяра, на които Западът изменил да се приеме иконата, означава да се приеме именно она, която тло, вероятно, за което тл свидетелства. Ние познаваме Бога чрез слово и образ и Църквата също използва своята вяра чрез слово и икона. Таз форма на изповядване е заложена в Православната църква, така както се е съхраняла в нея вярата от първите векове, вселенските събори и свелите отци. Истинността на вярата, изражена със слово и образ, доказва и истинността на Църквата, която не се определя от някой друг, организаторство или друга някаква характеристика, а от верността към апостолското предание в нашето изповядване и живот.

„Икони“ от църквата в Рупите